Ezer kérdés, ezer felelet!

A bizonyítványért

Képzett középkádereket!

Ultimátumok helyett tanulást

Meddig, kinek és mire?

Éljenek a lehetőségekkel!

Háromszázharmincan esti vagy levelező tagozaton tanulnak, közel 750-en vesznek részt a pártoktatás különböző formáin, 27 művezetőképzős hallgató van, 24 ipari tanuló, és terveznek még automata céltanfolyamot, szakmunkásképzőket is. A KISZ szemináriumaira most szervezik a hallgatóságot a nagyvállalatnál, a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat gyáregységeiben.

●

Pontosan 332-en ülnek esti vagy levelező hallgatóként az iskolapadban. Ebből 62-en szakmájukban képezik tovább magukat, mint technikumi diákok, 32-en egyetemisták, a többiek pedig általános vagy középiskola valamelyik osztályát végzik.

Évről évre megfigyelhetjük az iskolába jelentkezők számának emelkedését. Egyre többen értik meg a kor szavát és követelményét: minden embernek művelődnie kell! Egyre többen, és maga a vállalatvezetés is. Ez bizonyítja, hogy 21 technikus és 17 egyetemi hallgató ösztöndíjasuk van. A 24 ipari tanuló oktatásáról is ebben az évben először itt, vállalaton belül gondoskodnak. Az állami oktatási formákat azért szeretik — a tanfolyamokkal ellentétben —, mert itt bizonyítványt kapnak.

●

A szakmai oktatás, továbbképzés legalább olyan fontos feladat, mint az általános műveltség növelése. Szakmunkásképző nem indult, de a jutaárugyárban és Újszegeden még ebben az évben megkezdik. Újszegeden már alakítják az automata céltanfolyam tanrendjét. A Valentin automatával felszerelt gépek működési elvével, kezelésével ismerkednek majd a hallgatók.

Régi és általános panasz — és itt a nagyvállalat szinte valamennyi gyáregységében is fellelhető —, hogy a könépkáderek képzettsége sok esetben beosztottjaik szakmai felkészültségén alul marad. Ennek a napjainkban egyre több helyen felbukkanó állapotnak akarja elejét venni az a határozat, hogy valamennyi 40 éven aluli művezető köteles technikumot végezni. A korhatáron felüliek részére kétéves művezetőképző tanfolyamot indítottak Újszegeden a múlt évben s kívánnak indítani a szegedi kenderfonóban még az év folyamán.

●

Az újszegedi üzemegységnél a múlt esztendőben kojálisan intézték az ügyet. A kétéves művezetőképzőre felvettek 40 éven aluliakat is és az órákat munkaidő alatt tartották. Még ilyen kedvezmények mellett is — akik részt vettek az év végi vizsgákon, tanúsítják — a művezetők igen gyenge felkészültséget mutattak. Ez azért volt szembetűnő, mert a szakmásító tanfolyam szövőnői jóval alaposabb tudásról adtak számot.

Ebből elég — határozta el a vállalat vezetősége. A megszigorítás első jele, hogy a 27 hallgatónak munkaidő után kell az órákra járnia. Erre az intézkedésre néhány megjegyzés, no meg egy »ultimátum« volt a válasz. Munkaidő után nem járunk, meg a tanrendben különböző módosításokat kérünk — írták, megjelölve, hogy a választ melyik nap hány órájára várják.

Ami sok, az sok! Jobb volna talán egyszerűen végiggondolni és megérteni: nagyon fontos és valóban nélkülözhetetlen a szakmai gyakorlat, de elméleti megalapozottság nélkül kisebb, vagy nagyobb kollektívát irányítani, vezetni nem lehet!

●

A pártoktatásra közel 750-en jelentkeztek a nagyvállalattól. Itt is akad probléma, de egészen máskeletű. Bizalmiakkal, pártvezetőségi tagokkal beszélgettem.

— A politikai oktatásnak nincs vége? Egy egyszerű párttagnál milyen követelményekkel léphetünk fel, mit kell, hogy elvégezzen? Aki már 15 év alatt végigjárt valamennyi oktatási formát, az újra kezdje?

A kérdészáport követte a sok vélemény, tanács.

— Az időszerű politikai kérdések helyett talán olyan marxista alapot adó tanfolyamra volna szükség, amely a mindennapi politikai események között segítené a tájékozódást. Ez az alap a ma emberének műveltségéhez tartozna.

— Problémát okoz a fiatalok bevonása a politikai oktatásba. Véleményem szerint a fiatalok nem a politika iránt közömbösek, inkább unják a megszokott formákat. Középiskolákban például már tanulnak politikai gazdaságtant. Részükre erre az alapra támaszkodva kellene szemináriumot indítani.

— Legtöbben a moziban tartott politikai akadémiára jelentkeztek. Lehet, hogy azért, mert itt nem kell felelni? De sokan mondják, hogy azért, mert színvonalas előadásokat lehet hallgatni.

●

Ezer kérdés és ezer felelet! Szinte mindenki érzi, haladnia kell, s hiába kínálkozik a tanfolyamok, iskolák sokrétű lehetősége, számosan mégsem találják a kedvükre valót. Részben hanyagságból, igazi vagy vélt akadályok miatt.

Mindenesetre az, hogy a vállalat dolgozóinak körülbelül 50 százaléka tanul, szép eredmény, de nem olyan, amelyen ne lehetne és ne kellene még változtatni. Kicsit jobban ki kellene használni a nagyvállalat adta lehetőségeket, technikumot indítani vállalaton belül, műszaki klubot létesíteni, középiskolai előkészítő tanfolyamot szervezni saját erőből. Mindehhez azonban kevés a vállalat kezdeményezése.

M. É.

Hírek a közéletből

DOBI ISTVÁN ÜDVÖZLŐ TÁVIRATA A TÖRÖK KÖZTÁRSASÁG ELNÖKÉHEZ

Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke táviratban köszöntötte Cemal Gürselt, a Török Köztársaság elnökét a Török Köztársaság kikiáltásának 40. évfordulója alkalmából.

MEZŐGAZDASÁGI KÜLDÖTTSÉG UTAZOTT ANGLIÁBA

A magyar—angol kulturális munkaterv alapján háromtagú mezőgazdasági küldöttség utazott Angliába dr. Németh Lajosnak, a Földművelésügyi Minisztérium állattenyésztési főigazgatójának vezetésével.

HAZAÉRKEZETT JUGOSZLÁVIÁBÓL A KISZ KÜLDÖTTSÉGE

A Kommunista Ifjúsági Szövetség delegációja, amely Pataki Lászlónak, a KISZ Központi Bizottsága titkárának vezetésével 12 napot töltött Jugoszláviában, hazaérkezett Budapestre. (MTI)

A lakosság beleszól...

Megszoktuk már, hogy a népi ellenőrzés vizsgálatai életünk legkülönfélébb területeit szakszerű pontossággal mérik fel. Ezúttal a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság olyan jelentéséről számolhatunk be, amely egymagában is képet ad az ország közéletéről, valamennyi népgazdasági ág állapotáról. A jelentés a különböző szintű NEB-ekhez 1963. év első felében érkezett közérdekű bejelentések vizsgálati tapasztalatait összegezi.

Az év első felében megfogyatkoztak a közérdekű bejelentések, de még így is több mint három és fél ezer a különböző szintű NEB-ekhez érkezett bejelentések száma, amelyeknek mindössze tíz százaléka bizonyult alaptalannak a vizsgálat során. Az alaptalan bejelentések száma állandóan csökken — 1962 első felében még 13 százalék volt —, s ez a tény azt bizonyítja — vonja le a következtetést a KNEB jelentése —, hogy a dolgozók többsége elítéli a társadalom érdekeit sértő magatartást, a bejelentések egyre inkább mentesek a rosszindulatú intrikától, rágalmazástól. Az alaptalannak bizonyult bejelentések többségében is fel lehet ismerni a bejelentők jóindulatát, a megalapozatlanság túlnyomó részt a tájékozatlanságból fakad. Erre utal az is, hogy mindössze 15 rágalmazás akadt a sok bejelentés között.

Világosan tükröződik a közérdekű bejelentések téma szerinti megoszlásából, hogy a bejelentők értik és magukénak vallják a szocialista építés irányába ható rendeleteket, amelyek útjából — sok esetben szenvedélyes hangon írt bejelentéseikkel — segítenek elhárítani az akadályokat. Közel fele a népgazdaság termelőágazataival foglalkozik, csaknem egyharmada a lakosság ellátásával, s mindössze egyötöde igazgatási és egyéb ügyekkel. Részletesebben ismertetve a bejelentések témaköreit, még pontosabban megfigyelhetjük, hogy azok mennyire a legfontosabb gazdasági területekre irányulnak.

Egyáltalán nem kívánjuk az olyannyira különböző népgazdasági ágakat, fejlődésüket, esetleges hibáikat azonosan értékelni, a bejelentések okait vizsgálva mégis sok közös vonást találunk. A pénzügyi rend, a felügyeleti ellenőrzés, a szövetkezeti és állami fegyelem, a munka minősége, az újítások, az anyaggazdálkodás, a munkaszervezet és kooperáció, a lakossági szolgáltatások, a garanciális javítás, az építési hibák azok az okok, amelyek miatt többnyire tollat fogtak a bejelentők, legyenek bár falusi vagy városi lakosok. Ha jól megfigyeljük, milyen a »természetük« e legáltalánosabb hibáknak, látjuk, hogy többnyire a lelkiismeretlenséggel, bürokratizmussal, szakértelem hiányával és — visszaélések esetén — a gyors pénzszerzés szándékával függnek össze. Sok esetben szinte korlátlan »zöld út« áll ezek előtt. Ezért is jegyzi meg a KNEB jelentése: »... az a tapasztalat, hogy állami szerveink egy része a bürokratikus ügyintézést és a társadalmi tulajdon felelőtlen, hanyag kezelését nem tekinti súlyos mulasztásnak. Állami szerveinknek ez a szemlélete joggal váltja ki a dolgozók felháborodását...«

Fél év alatt a saját hatáskörében vizsgált közérdekű bejelentések ügyében 83 esetben tett bűnvádi feljelentést a népi ellenőrzés, 346 ügyben került sor fegyelmi felelősségre vonásra és 187 esetben született javaslat az okozott kár megtérítésére. Ha azt vesszük figyelembe, hogy a bejelentések vizsgálata után nem szükséges minden esetben fegyelmi útra terelni az ügyet — ezek a számok kielégítőek. Korántsem értékelhetjük így azonban e számokat, ha arra gondolunk, hogy egy-egy el nem intézett panasz, be nem vezetett javaslat, elmulasztott felelősségre vonás millió és millió forint sorsát, fontos közéleti problémákat döntheti el.

Ebből a szempontból értékelhetjük kellően a KNEB-nek a megállapítását, amely szerint »... kedvező eredmény az, hogy a korábbi időhöz képest egyre több szerv nemcsak az egyedi szabálytalanságot szünteti meg, hanem intézkedik a hasonló jellegű hibák okainak kiküszöböléséről is... Az is előfordulhat, hogy az intézkedésre felkért szervek egy része a felelősségre vonást még a javasoltnál is szélesebb körben alkalmazta...«

Fontos ezt tudni, mert a bejelentések tárgyául szolgáló rendellenességek összes társadalmi hatását csak a vele foglalkozó szerv tudja teljes egészében kiszűrni, elemezni, s mindegyikben pontosan megszabni a teendőket. Többször meg — különösen a költségvetésből gazdálkodó szervek — saját hatáskörben képtelenek megoldani a közérdekű bejelentések alapján a népi ellenőrök által feltárt bajokat, s ilyenkor is az intézkedő szerv általánosabb, egyetemesebb — néha minisztériumi, főhatósági — megoldásaira van szükség. E megoldásokat — mondanunk sem kell — a NEB-ek utóvizsgálataik során nyomon követik.

Állam- és gazdaságszervezetünk demokratizmusa lehetővé teszi, hogy a lakosság — többek között a közérdekű bejelentések eszközével is — beleszóljon a legfontosabb közéleti, gazdaságvezetési kérdésekbe is: segítsen feltárni a visszaéléseket, szabálytalanságokat. A közélet, gazdaságvezetés vizsgálatának fontos »kontrasztanyaga« lett hát a közérdekű bejelentés. Amint a KNEB jelentéséből láthatjuk — a népi ellenőrök »képernyőjén« nagy jelentőségű következtetések, tudnivalók olvashatók ki abból.

FÁBIÁN GÁBOR

ORVOSVETERÁNOK

Szép ünnepség színhelye volt vasárnap a szegedi Tisza Szálló tükörterme. A szegedi járás körzeti orvosai — akik csak tehették — mind eljöttek, hogy forró kézszorítással köszöntsék hat öreg kollégájukat, *dr. Ábrahám* Gyulát Röszkéről, *dr. Gaál* Alajost és *dr. Sümegi* Ernőt Kistelekről, *dr. Vereczkey* Gyulát Forráskútról, *dr. Bérczi* Bélát Szatymazról és *dr. Bod* Árpádot Sándorfalváról.

A hat idős körzeti orvos közül többen már messze túljárnak a nyugdíjkorhatáron, mégis, még csak most adták át orvosi műszeres táskáikat a fiatalabbaknak.

Hosszú és eredményes orvosi pályafutásuk legnagyobb részét a falusi, tanyai népegészségügy odaadó szolgálatában töltötték el. Nekik is elévülhetetlen részük van abban, hogy ma már elmondhatjuk: nem jellegzetes magyar népbetegség többé a tbc, s csak rendkívül ritkaságszámba megy már a falvakban is a csecsemőhalál.

Ki tudná azt kiszámolni, hány kilométert tettek meg 30—40 esztendő alatt lovas szekéren, motorkerékpáron, autón, biciklin és gyalog ezek az orvosok, hogy minden távoli tanyába — ahol várták őket — eljuttassák a megmaradás, az élet reményét. Fáradhatatlanul küzdöttek a babona, a kuruzslás ellen, az emberek felvilágosultságáért. Mindezt önzetlenül az emberért, az orvostudomány fejlődéséért tették. Méltán mondhatjuk hát őket, a magyar népegészségügy szegedi járási veteránjainak.

Az ünnepi asztalnál egymás után hangzottak el a pohárköszöntők. Először *Farkas* István, a járási tanács vb elnöke, azután *dr. Ozsvár* József járási tisztifőorvos kívánt a pályától búcsúzó idős körzeti orvosoknak hosszú életet, derűs öreg napokat. Arra kérték őket, tudományukkal, nagy élettapasztalatukkal segítsék továbbra is a közegészségügy fejlődését a járásban.

Hamarosan kezdődnek a tanácstagok beszámolói

November első napjaitól a hónap végéig kerül sor a szegedi városi és kerületi tanácstagok második félévi beszámolóira. A megyei jogú városi tanács 99 tagja, valamint a kerületi tanácsok 196 tagja számol be a választópolgároknak a tanácsok testületi munkájáról. Ismertetik azt is, hogy a legutóbbi tanácstag-beszámolókon elhangzottak után mit tettek a közérdekű ügyek intézésében. A tanácstagok tájékoztatják a lakosságot a város, illetve a városrészek, körzetek fejlődéséről és szólnak azokról a tervekről, melyek megvalósulásával még szebbé válik Szeged.

Most mind a megyei jogú városi tanács, mind a kerületi tanácsok tagjai készítik beszámolóikat, mert minden fontos, közérdekű kérdésről számot kívánnak adni választóiknak. A népfront aktivistái is fölkeresik a választópolgárokat és meghívják őket a tanácstag-beszámolókra.

Barátságos arcot...

Harcokban edződött...

NEGYVENÖT ÉVVEL ezelőtt született a Komszomol. Csatazajtól volt hangos a nagy szovjetország. Egyenesen a frontról érkeztek 1918 októberében az első Komszomol-kongresszus küldöttei, s indultak vissza a harcba — az intervenciósok, Kolcsak, Denyikin ellen. Puskával és karddal tisztították meg a kommunizmust építő nemzedékek útját. S amikor eljött az alkotómunka ideje, száz- és százezer fiatal indult iparosítani a szovjetek országát. Ők építették a dnyeperi vízi erőmű gátjait, a magnyitogorszki és a kuznyecki kohókat, s Távol-Keleten, az Amur mentén ők törtek utat az őserdőben, hogy felépítsék Komszomolszkot, az ifjúság városát. Az első építőknek mérges kígyókkal, tigrisekkel, sártengerrel kellett megküzdeniök — és a szibériai téllel, amely ellen csak sátraik védték őket. De az ifjú szívek lelkesedése mindent leküzdött és az ifjúság városát az építőkről Komszomolszknak nevezték el. Az első ötéves tervek idején negyedmillió szovjet ifjú és leány ment a kommunista párt felhívására a szovjetország első ipari óriásainak építkezéseire.

Évek múltán az idősebb Komszomol-nemzedéket friss, új hajtás váltotta fel és elérkezett a nagy megpróbáltatás: a Nagy Honvédő Háború. A Komszomol a haza győzelméért adta minden energiáját. »Népemért meghalni — boldogság!« — kiáltotta a hitlerista hóhérok szemébe a bitófa alatt Zója Kozmogyemjanszkája. Matroszov, Mereszjev, a krasznodoni ifjú gárda tagjai, s velük együtt milliók, mindannyian a leninj Komszomol neveltjei voltak. Hétezer fiatal kapta meg a háború éveiben a Szovjetunió hőse címet. A hátországban pedig sokszor két műszakban készítették a tankokat, ágyúkat, a bombákat, amelyekre ezt a szót írták: »A hazáért!« 154 ezer ifjúsági frontbrigád dolgozott a harcolóknak — a hátországban. A fiatalok tankokat, repülőgépeket vásároltak megtakarított pénzükön a hadseregnek. S ahogyan nyugat felé vonulva üldözték a fasiszta hordákat a szovjet harcosok, úgy haladtak nyomukban a komszomolista brigádok az elpusztított városok, gyárak újjáépítésére.

A HÁBORÚ ALATT ilyen táblákat lehetett olvasni a Komszomol-irodák ajtaján: »Az egész Komszomol-bizottság a frontra ment«. A béke pedig az újjáépítésre, majd a kommunizmus építésére szólította a szovjet ifjúságot. A lenini Komszomol harcokban edzett húszmillionyi serege ma is a kommunizmus építésének élvonalában dolgozik, az új szibériai ipari bázisok, vízi erőművek építésénél, a végtelen szűzföldek feltörésénél, a korszerű technika, az atomkor tudományának elsajátítói között. A világűr első hódítóit is a Komszomol nevelte, a szovjet ifjúság fáradhatatlan szervezője, nevelője és lelkesítője, a fiatalok kommunistává formálásának nagyszerű kohója.